AFET SONRASI KIRSALDA EĞİTİM

ÇALIŞTAY RAPORU

Bu rapor 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından köy ve kırsal mahallelerdeki çocukların daha iyi eğitim alabilmesi için çok paydaşlı bir fikir üretim sürecini belgelemek adına Köy Okulları Değişim Ağı Derneği (KODA) tarafından hazırlanmıştır. Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Politika Önerileri Notu'nun temelini oluşturan raporda, 13 Aralık'ta öğretmenlerle, 14 Aralık'ta Sivil Toplum Kuruluşları temsilcileriyle gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri ve 23 Aralık'ta düşünce kuruluşları temsilcileri ve kamu yetkilileriyle gerçekleştirilen çalıştaydaki tartışmalar özetlenmektedir.

KODA
Köy Okulları Değişim Ağı

KÖY OKULLARI DEĞİŞİM AĞI DERNEĞİ
Kuruluş tarihi: 5 Aralık 2016

www.kodegisim.org
bilgi@kodegisim.org
Murat Reis Mah. Gazi Cad. No: 79
Bağlarbaşı Üsküdar/İstanbul
0216 343 73 43

@kodegisim

İÇİNDEKİLER

Öğretmenler ve Sivil Toplum Odak Grup Görüşmeleri 4

Odak Grup Görüşmeleri Hakkında 4

Öğretmenlere Dair Bulgular 4

Öğretmenlerin İhtiyaç Alanları 4

Öğretmenlerin Destek Alanları 5

Sivil Topluma Dair Bulgular 6

6 Şubat'ın ardından Sivil Toplum Çalışmaları 6

Hedefler, Engeller, Destekleyiciler ve İhtiyaçlar 7

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı 9

Çalıştay Hakkında 9

Çalıştay Bulguları 10

Mevcut Duruma Dair Tespitler 10

Afet Sonrası Müdahalede Gelişim Alanları 12

İyi Örnek Uygulamaları 14

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Öneriler 15

ÖĞRETMENLER VE SİVİL TOPLUM ODAK GRUP GÖRÜŞMELERİ

Odak Grup Görüşmeleri Hakkında

Amaç

13 Aralık ve 14 Aralık tarihlerinde öğretmenlerin ve sivil toplum temsilcilerinin afet dönemi sonrasındaki deneyimlerinden hareketle güncelde daha etkin politikalar düzenlenebilmesi için ihtiyaçlarını ve karşılaştıkları problemleri anlayabilmek için iki odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

Katılımcılar

Öğretmenlerle gerçekleştirilen odak grup görüşmelerine afet sonrasında Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep ve Elazığ bölgelerinde gönüllü çalışan ve hâlâ bölgede görevli olan 13 öğretmen katılmıştır. Sivil toplum temsilcileri ile gerçekleştirilen çalıştaya ise depremden etkilenen bölgelerde sahada etkin görev yapan sekiz sivil toplum kuruluşu temsilcisi katılmıştır.

Öğretmenlere Dair Bulgular

Öğretmenlerin İhtiyaç Alanları

Gerçekleştirilen odak grup görüşmeleri, KODA'nın geçmiş dönemde yaptığı çalışmalar ve **öğretmenlerin öne çıkan ihtiyaçları arasında:**

- Barınma ve alt yapı sorunları
- Psikososyal/danışma destek ihtiyacı
- Koordinasyon eksikliği

başlıklarının öne çıktığı ve **öğretmenlerin kendi iyi olma hallerinin kritik bir önem taşıdığı gözlemlenmektedir.** Öğretmenler velilerle, öğrencilerle ve diğer okul paydaşlarıyla bir araya geldiklerinde onlara yardımcı olabilmek adına öncelikli olarak **öz kaynaklarını korumaya ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.** Ek olarak, öğretmenlerin halen barınma ve altyapıya ilişkin sorunlarla baş etmek durumunda kaldığı belirtilmiştir.

- *“Hatay'a geldiğimiz ilk andan itibaren barınma sorunu yaşıyorduk. Maalesef aradan geçen aylara rağmen barınma sorunu yaşıyor olmamız buradaki koşullara bakılınca normal bir durum.”*
- *“Altyapı eksikliği nedeniyle ev, elektrik, su, yol dil sorunu yaşadık. Hâlâ yaşıyoruz.”*

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Öğretmen Odak Grup Görüşmesi Katılımcısı

Psikososyal destek adına **rehber öğretmenlerin varlığının öğretmenler arasında önemli bir ihtiyaç olduğu** ortaya çıkmaktadır:

- *“Rehber öğretmene yönlendirmek gerekir ama maalesef bir rehber öğretmenimiz yok,” demiş veliye. Veli de “Keşke çocuğu rehberliğe yönlendirebilseniz, çünkü benim de psikolojim iyi değil, çocuğa nasıl destek olabilirim bilmiyorum.” demiş.*
- *“Hiç rehber öğretmen yok, bir sorum olduğunda soracak okuldaki bir iki öğretmenden başka (ki onlar da deneyimsiz benim gibi) kimsem yok. bulunduğum yerde eski öğretmenlerin hiçbiri yok.”*
- *“Şimdi burada herkes kendini kötü hissediyor. Herkesin desteğe ihtiyacı var. Psikolojik ve sosyal. Fiziki ihtiyaçlar çok. Bununla ilgili bir şeyler yapılması lazım.”*

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Öğretmen Odak Grup Görüşmesi Katılımcıları

Öğretmenlerin Destek Alanları

Öğretmenlerin destek aldığı alanların başında **özellikle yakın çevre, arkadaşlar ve diğer öğretmenler olduğu ve öğretmenlerin yakın çevresinde yer alan paydaşların öğretmenlerin iyi olma halinde önemli bir rolü olduğu** gözlemlenmiştir. Bununla birlikte yukarıda belirtildiği üzere öğretmenlerin özellikle profesyonel destek konusunda ihtiyaçlarının hem depremin ardından hem de mevcut durumda halen çok güçlü olduğu, öğretmenlerin **en büyük desteği rehber ve danışman öğretmenlerden** aldığı belirtilmiştir.

Öğretmenlerin en çok umutlandıran konular arasında dayanışma, birliktelik hali ve o birliktelikten doğan gücün yarattığı umut olduğu ön plana çıkmıştır.

“Tek kelime ile 'dayanışma' ...”
“Kısa sürede bir araya gelebilme yeteneği”
“Öğrencilerimle beraber yeniden birlikte hem bana hem de onlara iyi geldi”

"Beni en çok umutlandıran şey ne olursa olsun çocukların yüzündeki gülümsemenin solmaması, çekirdek ailemde kayıp yaşamamam ve hayatın mutlaka devam edeceğini görmek"
"Toplum olarak birbirimizin yaralarını sarmayı öğrendik.. Meslektaşlarımızın bizleri arayıp sorup ihtiyaçlarınıza yönelik çalışmalar yapması umutlandırdı."
"Ben de en güzel desteği öğrencilerimden aldım. okula dair ne inşa ettiysem onlar da yanımdaydı. Fiziksel ve duygusal anlamda ilk başlardaki olumsuz şeylerin azaldığını söyleyebilirim."

Sivil Topluma Dair Bulgular

6 Şubat'ın ardından Sivil Toplum Çalışmaları

Afetin ardından sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları üç ana başlık altında özetlenebilir.

1.ANLAMA

İlk 3 aylık dönemde kuruluşların **ihtiyacı anlama ve mevcut kaynakları aracılığıyla acil müdahale** edebilecekleri alanlarda hizmetlerini sunduğu; ihtiyaç doğrultusunda içerik geliştirdikleri ve/veya mevcut içeriklerini adapte ettikleri gözlemlenmiştir.

2.YAYGINLAŞMA

İkinci 3 aylık dönemde kuruluşların yaptıkları ihtiyaç analizi ışığında **çalışmalarını bölgesel ve sayısal olarak çeşitlendirdiği ve ilk müdahalelerini genişlettiği** belirlenmiştir.

3.GÜÇLENME

Üçüncü 3 aylık dönemde kuruluşların mevcuttaki kaynakları ve deneyimleri ışığında bir yandan yaygınlaşma faaliyetlerine devam ederken bir yandan da **hem içerik hem hizmet hem de personel anlamında çalışmalarını güçlendirdikleri** paylaşılmıştır.

Şubat - Mayıs	Haziran - Ağustos	Eylül'den Bugüne
İhtiyaç analizi çalışmaları *konteyner kent kuruluşunun ilk adımları* *Mevcut acil eylem planlanlarının ivedilikle uygulamaya alınması* *depo ve malzeme koordinasyonu* *Bölgedeki paydaşlarla iletişim* *İçerik geliştirme* *Mevcut modül ve eğitim materyalleri adaptasyonu ve uygulama*	*İhtiyaç analizleri ışığında ilgili konuya dönük platform kurulması* *Altyapı çalışmalarının tamamlanması* *Açılan merkezlerin farklı bölgelerde yaygınlaşması* *Atölye, deneyim paylaşımı vb. bir araya gelme etkinliklerinin yoğunlaşması* *Saha personelinin desteklenmesi*	*Mevcut hizmetler ve kaynakların güçlendirilmesi* *Merkezlerin yaygınlaşma çalışmalarının devam etmesi* *Merkezlerde verilen hizmetlerin kapsamının genişlemesi* *Ek kaynaklar geliştirerek yeni materyallerin oluşturulması ve yaygınlaştırılması* *Konteyner kentler odağında ihtiyaç analizlerinin devamı*

Hedefler, Engeller, Destekleyiciler ve İhtiyaçlar

Sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin afetin ardından kırsalda eğitime dair hedefleri, karşılaştıkları engeller, destekleyiciler ve ihtiyaçları aşağıda özetlenmektedir.

Hedefler

Sivil toplum kuruluşları temsilcileri kendi çalıştıkları alan özelinde mevcut hizmetlerine erişim, yaygınlaşma ve özellikle adapte ederek geliştirikleri materyallerin yaygınlaşması yönünde hedefleri olduğunu paylaşmışlardır.

Engeller

Sivil toplum kuruluşları temsilcileri karşılaştıkları engellerin çok değişken ve çok boyutlu olduğunu belirtmişlerdir. En önemli engellerden birinin çevresel ve fiziksel faktörler olduğunu bununla birlikte yereldeki kamu otoritelerinin sürekli değişimi ve sürekliliğin sağlanmaması, izin süreçlerinin uzun sürmesi, veri yetersizliği gibi engelleri listelemişlerdir.

Destekleyiciler

Sivil toplum kuruluşları temsilcileri kamu kurumlarının aynı zamanda destekleyici yapılar sunduklarını buna ek olarak alanda çalışan diğer sivil toplum kuruluşlarının (hem yerel hem ulusal hem de uluslararası) varlığı ve onlarla yapılan iş birliklerinin destekleyici bir rol sunduğunu belirtmişlerdir. Zaman içinde sahada yaratılan güven ortamının da destekleyici bir unsur olarak ortaya çıktığının altını çizmektedirler.

İhtiyaçlar

Sivil toplum kuruluşları temsilcileri temel ihtiyaçların (barınma, yemek, su, elektrik, internet vb.) sahada halen devam ettiğini buna ek olarak güvenlik ihtiyacının çok güçlü olduğunu paylaşmaktadırlar. Buna ek olarak alandaki veri karmaşısına ilişkin rol ve sorumlulukların belirlenmesinin kritik önem taşıdığının altını çizmektedirler.

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı

Çalıştay Hakkında

Amaç

23 Aralık 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı" KODA'nın bugüne kadar sahadan topladığı bulgular ışığında afet sonrasında kırsalda eğitimin etkin (daha kısa sürede ve çocukların ihtiyacına cevap verecek) bir şekilde sürdürülebilmesine ilişkin farklı paydaşlardan görüş almayı amaçlamıştır. Çalıştaydaki tartışmaların ve önerilerin bir politika notunda bir araya getirilmesi ve alanda çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşları ve Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileriyle paylaşılması hedeflenmiştir.

Katılımcılar

Çalıştaya bölgede çalışan öğretmenler, bölgede aktif rol alan kamu görevlileri ile düşünce kuruluşları ve sivil toplum kuruluşu yetkilileri katılmıştır.

Akış

13:30-14:00 Giriş / Tanışma
14:00-15:00 Afet Sonrası Kırsalda Eğitimin Mevcut Durumu Sunumu ve Tartışma
15:00-15:10 Ara
15:10-16:10 Küçük Grup Tartışmaları
16:10-16:20 Ara
16:20-17:00 Tartışma Sunumları ve Geri Bildirim
1700-17:30 Kapanış Çemberi

Çalıştay Bulguları

Bu bölümde Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı'nda gerçekleştirilen tartışmaların özetleri ve KODA'nın bölgede gerçekleştirdiği araştırmalar ışığında mevcut duruma dair tespitler, bölgedeki iyi örnek uygulamaları, afet sonrası müdahalede gelişim alanları ve öneriler özetlenmektedir.

Mevcut Duruma Dair Tespitler

1.Kır-Kent Ayrımı

- *"Köy söz konusu olduğunda öğretmen temel aktör. Köy koşulları çok farklı ve öğretmen eğitimleri çok önemli. Doğrudan mezunu atadığınız zaman kendini yalnız hissetmeye mahkum."*
  Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı Katılımcıları

Kırsalda eğitim bağlamında bakıldığında **mevcuttaki politikaların kent odaklı bir bakış açısıyla düzenlendiği** dolayısıyla hem köylerde hem de kırsaldaki engelliler, göçmenler vb. dezavantajlı gruplara dair köye özgün koşullarla birlikte oluşan ihtiyaçların ve beklentilerin de kamu politikalarında ve kamusal idarede yer alması gerektiği vurgulanmaktadır. Ek olarak kır-kent arasındaki eşitsizliğin derinleşmesi ve kırsalda ulaşım, sağlık, eğitim, psikososyal destek vb. hizmetlere ulaşımdaki güçlük, tarım arazilerinin zarar görmesinden kaynaklı geçim kaynaklarının kısıtlılığı, yardımların öncelikli olarak kent merkezlerine yoğunlaşması gibi gün geçtikçe kır-kent arasında derinleşen sorunlarla karşılaşılmaktadır.

Aynı zamanda, **kırsalda eğitimin afet sonrası müdahale bölgenin koşullarından dolayı kolaylaştırıcı etmenleri** bulunduğu da belirtilmiştir. Bu kolaylaştırıcı etmenler arasında az katlı yapıların ve barınma imkanın daha kolay olması, köylüler arasındaki ve okul aile arasında mevcut ilişkilerin güçlü olması, gıdaya erişimin kolaylığından kaynaklı günlük yaşam rutinine dönmenin kente oranla daha hızlı olması bulunmaktadır.

2.Sivil Toplum-Kamu İş birliği

Sivil toplum kuruluşlarının ve öğretmenlerin ortak bir sorunu olarak **mevcut izin süreçlerinin uzun olmasının alanında uzman ekiplerin müdahalede ve sahanın ihtiyaçlarını hızlı ve etkin bir biçimde karşılamada bir engel** teşkil ettiği görülmektedir. Bu bağlamda bölgede görevlendirilmesi planlanan bireylerin hangi uzmanlıklara sahip olması gerektiği, bu uzmanlıklar ve belirlenen kriterler ışığında önceden kurgulanacak bir akreditasyon sürecinin oluşturulması afetin ardından müdahelenin daha etkin ve hızlı bir biçimde gerçekleştirilebilmesi adına büyük önem taşıyor.

- *"İnsanlar bir şey yapmak istiyor ama ne yapması gerektiğini bilmiyor."*
- *"Burası bir deprem ülkesi. Böyle ekiplerin (konusunda uzman) hali hazırda beklemesi gerekiyor. Sonrasında güçlü hissettim ve yardım etmek istedim ama bir kimliğe sahip (bölgede çalışmak üzere görevlendirilmiş öğretmen) olamadım ve günler geçti. Bizler eğitim almışız ve gönüllüyüz. Adıyaman'a iki günde gittim ama bir kimlikle gidemedim, kendi aracımla gittim."*

  Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı Katılımcıları

Bu iş birliğinin önündeki bir diğer engel olarak **veri eksikliği ve kurumlar arasındaki verilerin tutarsızlığı** öne çıkmaktadır.

- *"Kırsalda kalkınmaya dair mevcut durum raporu yok. Kimse böyle bir çalışma yapmadı."*
- *"Elimizde bir veri var mı? Psikososyal destek merkezlerinin olmadığını ve ya işlemediğini gördüğümüz bir çadır/konteyner kent var mı?"*
- *"Şeffaf veri paylaşımı herkesle yapılmalı ki yardımlar nokta atışı gönderilebilsin."*

  Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı Katılımcıları

3.Çocuklar, Gençler ve Aileler

- *"Okul on ikide bitiyor ve başka zaman harcayacakları bir fiziksel alan yok. Eğlenecek alan yok çünkü kütüphaneler sosyalleşme alanı olunca buldukları boş alanlar etüt merkezine dönüyor."*
- *"Çocuk güvenliği halen büyük bir sorun."*

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı Katılımcıları

Bir yandan altyapısal sorunlar ve eğitime erişimde sıkıntılar devam ederken bölgedeki tüm paydaşların en önemli ihtiyacının psikososyal destek alanlarının çoğalması olduğu yönündeki kanı ortaya güçlü bir biçimde halen gözlemlenmektedir. **Çocukların ve özellikle gençlerin sosyalleşme alanlarının az olması ve konteyner kentlerdeki güvenlik sorunlarının** halen devam ettiği belirtilmiştir.

- *"Konteynerların ebatı bir oda kadar, kimi diyor ki bizim altı çocuğumuz var, ikisi burada, kimisi teyzesinde, kimisi dayısında... Aileler de parçalanıyor."*

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Çalıştayı Katılımcıları

Ayrıca, KODA'nın sahada yaptığı gözlemlerde aileler özelinde hem yaşam koşullarının kötüleşmesi (hijyen, barınma), hem kadınların iş yükünün afet sonrasında katlanarak artması hem de kendi yaşadıkları travma ve yas süreçlerinde çocuklarının güvenliğinden ve geleceklerinden duydukları endişeler ön plana çıkmaktadır.

Afet Sonrası Müdahalede Gelişim Alanları

Sahada yapılan gözlemler ve araştırmalar ile çalıştaylarda toplanan veriler derlendiğinde afet sonrası kırsalda eğitimde müdahaleye ihtiyaç duyan çeşitli başlıklar ön plana çıkmaktadır:

- **Çevresel&fiziksel faktörler**

Afetin ardından 10 ay geçmiş olmasına rağmen halen barınma, elektrik, su, internet vb. altyapısal sorunların devam ettiği paylaşılmıştır.

Bir yandan günlük yaşamın devam ederken bir yandan yıkımların devam etmesi ve tüm paydaşlar için temel ihtiyaçların asgari seviyede sağlanmasının en önemli gelişim alanı olduğu belirtilmiştir. Bu temel ihtiyaçların karşılandığı bir durumda sivil toplum ve diğer bireysel inisiyatiflerin daha etkin çalışmalar yürütebilecekleri belirtilmiştir.

- **Etkin psikososyal destek çalışmaları**

Afetin ardından, kendileri de depremzede kimliği taşıyan öğretmenler de dahil olmak üzere tüm paydaşların etkin psikososyal destek çalışmalarına (hem meslektaşlarından destek almak hem de aileleri yönlendirmek adına) önemli ölçüde ihtiyaç duyduğu ve bu ihtiyacın halen devam ettiği görülmektedir.

- **Veri eksikliği**

Etkin müdahelelerin planlanabilmesi ve ihtiyaç duyulan bölgelere ulaştırılması adına mevcut verilere ilişkin güncellemeler ve verilerin tek bir elden toplanarak şeffaf bir biçimde tüm kamuoyuyla paylaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

- **Güvenlik & güvenli alanlar**

Ailelerin endişeleri, bölgedeki altyapısal sorunlar, kırsalda eğitime ulaşımdaki zorluklar, çocuklar ve gençler için sosyalleşme alanlarının azlığı bir araya geldiğinde özellikle çocuklar için güvenlik ve güvenli alanlar yaratmanın önemli bir müdahale alanı olduğu görülmektedir.

- **İşbirliğinin destekleyici rolü**

Tüm paydaşlar sektörler (özellikle kamu ve sivil toplum) arasındaki işbirliğinin afet sonrası dönemde çok önemli bir kolaylaştırıcılık sağladığını belirtmektedirler.

- **Yereldeki kamu otoritelerinin sürekli değişimi ve sürekliliğinin sağlanması**

Kırsalda faaliyetlerin etkin yürütülebilmesi adına yereldeki kamu otoritelerinin sürekliliğinin ve buna bağlı izin süreçlerinin devamlılığının sağlanması adına büyük önem taşıdığı paylaşılmıştır. Bu sürekliliğin aynı zamanda yerel ve merkezi koordinasyonun devamında da olumlu bir rol oynayacağı belirtilmektedir.

İyi Örnek Uygulamaları

Afetin ardından sahada gerçekleştirilen iyi örnek uygulamaları kamu, sivil toplum ve bireysel düzlemde aşağıda özetlenmiştir.

İyi uygulama örneklerinde özellikle kamu otoritelerinin sağladığı mobil ve esnek eğitim alanları ile birimlerin ve farklı sektörlerle yapılan işbirliklerinin, sivil toplumun sunduğu dayanışma ağlarının ve içeriklerin ön plana çıktığı görülmüştür.

- **Kamu Çalışmaları**

Öğrencilere koşulsuz nakil hakkı ve pansiyonlu okul
Konteyner okul
Mobil psiko-sosyal hizmet birimleri
Gönüllü öğretmen uygulamaları
Kırsalda zarar görmemiş yapıların STK'ların PSS etkinliklerine aççılması
STK işbirlikleriyle destek programları düzenlenmesi
Kardeş okul projeleri
Eğitim kampüsleri

- **Sivil Toplum Çalışmaları**

Öğretmenlerle yapılan ihtiyaç çalışmaları *(dayanışma ağları, deneyim paylaşımları, ihtiyaç analizi, telefon aramaları)*
Öğretmenlere dönük bilgilendirme çalışmaları ve savunuculuk
Sahadan uygulamalar *(Mobil eğitim alanları, eğitim faaliyetleri, atölyeler)*
İçerik üretimi *(Açık alan eğitimleri, mevcut eğitim modüllerinin adaptasyonu, bölgesel raporlar)*

- **Bireysel İnisiyatifler**

Yerel eğitmenlerin sahada görev alması
Öğretmenler ulaşım için araç paylaşımı
Öğretmenler inisiyatifiyle kurulmuş çadır alanlar ve etüd merkezleri
Öğretmenlerin afet sonrası görev yaptığı köy okuluna yerleşmesi

Afet Sonrası Kırsalda Eğitim Öneriler

Afetlerin ardından kırsalda eğitimde neler yapılabileceğini tartışmak adına atölye çalışması sırasında katılımcılardan paydaşların iyi olma halini güçlendirmek için, sektörlerarası etkin bir işbirliği mekanizması oluşturmak için ve genel olarak sahada yürütülebilecek somut proje önerileri için fikir üretmeleri istenmiştir. Öneriler aşağıda üç başlık altında özetlenmiştir.

1.Paydaşların İyi Olma Halini Güçlendirmek

Afetin ardından depremden etkilenmiş paydaşların iyi olma halini güçlendirmek adına önerilen adımlar aşağıda paylaşılmaktadır.

Öneriler kümelendiğinde öğretmenler, aileler ve çocuklar için çeşitli ölçeklerde öneriler sunulduğu görülmüştür. Tüm paydaşların iyi olma halini geliştirmek adına atılacak ortak bir adım psikososyal destek birimlerinin güçlendirilmesi ve bunun için de okuldaki rehberlik servislerinin etkin hale getirilerek kırsalda öğretmeni odağına alan bir psikolojik destek mekanizması kurmak yönünde olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenler

Rehberlik servislerinin afet sonrası yardım için etkin hale getirilmesi

Rehber öğretmen sayısının artırılması, sürekli kılınması ve öğretmenlere rehberlik destek birimleri oluşturulması

Öğretmenlere ve okul yöneticilerine dönük psikolojik ilk yardım eğitimi verilmesi

RAM'ların afet ve krizlere dayanıklılık için kaynak sunularak güçlendirilmesi ve mobil RAM'lar kurgulanması

Öğretmenlere şehir dışından psikososyal destek almalarını sağlayacak hizmetler sunulması

Öğretmenler ve saha çalışanları için dayanışma ağları oluşturulması ve deneyim paylaşımı yapmaları sağlanması

Bölgedeki çalışan paydaşlara ek ücret, gıda, giyim ve barınma desteği sağlanması

Aileler

Ailelere özel eğitim uygulamaları geliştirilmesi

Ailelerinin temel ihtiyaçlarının karşılanmasına destek sağlanması

Öğretmen veli iletişimini daha sık hale getirecek mekanizmaların kurulması

Çocuklar

Kardeş okul projeleri geliştirilmesi ve karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilmesi

Öğrencilerin çocukların odak grup terapileri düzenlenmesi

Özel gereksinimli çocuklar için ihtiyaca göre destekler geliştirilmesi

Dezavantajlı çocukların okula devam durumlarının takip edilmesi

2.Sektörlerarası İş Birliği Mekanizması Oluşturmak

Afetin ardından kırsalda eğitimi daha etkin hale getirmek adına sektörler arası oluşturulabilecek iş birliği mekanizmaları ve süreçlerine dair öneriler aşağıda paylaşılmaktadır.

Sektörlerarası iş birliği mekanizmaları oluşturmanın ön koşulu olarak sektörler arası güven inşasının önemli bir rol oynadığı paylaşılmıştır. Bu bağlamda kamu ve özel sektör arasında önyargıların kırılması, şeffaflık, açık kaynak veri paylaşımı, veri temellilik, siyaset üstü yaklaşımın benimsenmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Sektörler arası rol ve sorumlulukların afetten önce belirlenmesinin bu mekanizmanın işlemesi adına kilit önem taşıdığı da belirtilmiştir.

Geliştirilecek Ulusal Afet Planı'na eklemlenerek eğitimin ve özellikle kırsalda eğitimin ihtiyaçlarına dönük somuta indirgenmesi ve Ulusal Afet Planı'nda her sektörü temsil eden kurumların rollerinin, bu kurumlardan beklentilerin ve bu kurumların geliştirebileceği desteğin belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu bağlamda önerilen mekanizmanın ulusal, uluslararası ve yerel ölçekte tasarlanması yukarıdan-aşağı ve aşağıdan-yukarı sürekli iletişim, bilgi paylaşımı ve koordinasyon desteğinin sağlanması gerekliliğinin altı çizilmiştir.

Ulusal koordinasyon merkezinden yerel koordinasyona uzayan, bölgesel alt birimlerin kurulması, bu birimlerin il, ilçe seviyelerinde özelleştirilmesi ve her birimin kendi alanındaki ihtiyaçlara vakıf olduğu ve ilgili bölgeye hakim uzmanların çalıştığı birimler oluşturulması önerilmiştir. Ek olarak özel sektör ve akademinin de bilgi kaynağı, insan kaynağı, maddi kaynağı sağlayacak biçimde bu süreçlerde yer alması gerektiği paylaşılmıştır.

3.Sahada Uygulamaya Konulacak Somut Proje Önerileri Geliştirmek

Afetin ardından sahada geliştirilebilecek somut proje önerileri aşağıdaki paylaşılmaktadır. **Proje önerileri kümelendiğinde kaynakları güçlendirme ve çeşitlendirme, ihtiyaçların düzenli takibi, eğitim programları geliştirilmesi ve değişen ihtiyaçlara dönük mekanların tasarlanıp hizmete sunulması ön plana çıkmaktadır.**

Hazırbulunuşluk ve ihtiyaçların düzenli takibi

Hazırbulunuşluğu yükseltecek programlar oluşturulması (tüm paydaşların farkındalık seviyesini yükseltmek adına düzenli eğitim programları geliştirilmesi)

Tüm paydaşların ihtiyaçlarının düzenli olarak toplanması

İhtiyaçların düzenli takibi için bir dijital platform kurulması ve GIS sistemiyle entegre edilmesi

Sivil toplum kamu ortaklığında risk analizi ve temel ihtiyaç güncellemesi

Sivil toplum kuruluşları ve temsilcilerine dönük akreditasyon çalışmaları gerçekleştirmek

İnsan kaynaklarını güçlendirme

Revir hizmetlerinin güçlendirilmesi

Rehber öğretmen sayısının arıtılması

İnsan kaynağı planlaması yapılması ve afet eylem planına uyumlanması

Köy okulları öğretmenleri arasında dayanışma ağları kurulması

Finansal kaynakları çeşitlendirme

Afet sonrası kırsal kalkınmaya yönelik kredi, hibe destekleri oluşturulması

Özel okulların kaynak sağlaması

Özel sektörün kaynak sağlaması (kırtasiye, yemek vb. temel ihtiyaçlar)

İçerik & eğitim programları geliştirme

Kriz yönetimine dair öğretmenler, öğrenciler, vatandaşlar olmak üzere ulusal çapta eğitim programları geliştirilmesi

Çocukların kendilerini ifade etmelerini sağlayacak sanatsal çalışmalar gerçekleştirilmesi

Dirençli köyler afetlere dirençli eğitimler geliştirilmesi ve uygulanması

Afet eğitimi konusunda bilinçlendirme eğitimleri düzenlenmesi

Gönüllü eğitimi geliştirilmesi ve izleme değerlendirme çalışmalarının yapılması

Mekan tasarımı ve adaptasyonu

Evrensel tasarımı odağına alan kapsayıcı ve sürdürülebilir taşınabilir eğitim mekanları tasarlanması

Gençlerin sosyalleşme/etkinlik alanlarının artırılması (STK işbirlikleriyle farklı becerileri sanat, psikososyal vb. konularda)

Sağlam kalıcı eğitim mekanlarının planlanması ve inşa edilmesi

Geçici çadır okullar kurulması

Kırsala özgü mekan tasarımı yapılması

Eski köy okullarının hizmete hazır tutulması